

POSTANOWIENIE

Dnia 16 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Aleksander Stępkowski

w sprawie z wniosku obrońcy oskarżonych I. S. i J. S.,
o oznaczenie sądu przed którym toczyć ma się postępowanie w sprawie toczącej
się przed Sądem Rejonowym w Kamiennej Górze, sygn. II K 368/21,
na posiedzeniu bez udziału stron w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej
i Spraw Publicznych w dniu 16 listopada 2022 r.,

pozostawia wniosek bez rozpoznania

UZASADNIENIE

Adwokat J. L., obrońca oskarżonych I. S. i J. S., wniósł do Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze o wystąpienie do Sądu Najwyższego o wyznaczenie sądu równorzędnego do prowadzenia postępowania, toczącego się przed Sądem Rejonowym w Kamiennej Górze, II K 368/21. Jako podstawę wniosku powołał art. 26 § 2 u.SN wskazując, że sąd przed którym toczy się postępowanie nie gwarantuje należytej bezstronności.

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze z 24 marca 2022 r. ww. wniosek został przekazany do Sądu Najwyższemu.

Obrońca oskarżonych w uzasadnieniu wniosku wskazał m.in., że Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze, z powodu zarzutu braku bezstronności, nie może rozpatrywać sprawy i zasadny jest wniosek o wyznaczenie innego sądu równorzędnego do jej rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W myśl art. 26 § 2 u.SN do właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego należy rozpoznawanie wniosków lub oświadczeń dotyczących wyłączenia sędziego albo wniosków o oznaczenie sądu, przed którym ma się toczyć postępowanie, obejmujących zarzut braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego. Ustawodawca powierzył Sądowi Najwyższemu rozpoznawanie określonej kategorii wniosków lub oświadczeń formułowanych w toku spraw rozpatrywanych przez sądy, a jednocześnie ograniczył zakres tej kognicji jedynie do takich, które zawierają pewien rodzaj zarzutów, tj. zarzut braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego. Nie chodzi zatem o wnioski zawierające zarzut bezstronności, te bowiem podlegają rozpoznaniu na zasadach ogólnych, a więc w sprawach karnych – na zasadach określonych w k.p.k., w tym w szczególności w art. 41-43 k.p.k. Artykuł 26 § 2 u.SN odsyła do tychże przepisów również poprzez wskazanie, że wniosek formułowany na jego podstawie podlega rozpoznaniu „na zasadach określonych w odrębnych przepisach”, (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 28 października 2020 r., I NWW 87/20).

Stąd ewentualna ocena wniosku o wyłączenie sędziego albo o oznaczenie sądu, przedłożonego przy rozpatrywaniu konkretnej sprawy na podstawie art. 41 § 1 k.p.k., jako pozostającego w zakresie kognicji Sądu Najwyższego, musi wiązać się z ustaleniem „czy wniosek ten zawiera konkretny zarzut braku niezawisłości sędziowskiej. Chodzi tu o wykazanie istnienia takiej przeszkody odnoszącej się do sprawowanego urzędu, która wyłączałaby możliwość zachowania przez sędziego standardu orzekania w sposób niezawisły” (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 21 kwietnia 2020 r., I NWW 2/20). To samo dotyczy sytuacji, w której podniesiono we wniosku zarzut braku niezależności sądu.

Artykuł 26 § 2 u.SN stanowi o zarzucie braku niezależności lub braku niezawisłości, a nie braku bezstronności. Tym samym, mimo iż przepis powyższy powołany jest jako podstawa wniosku obrońcy oskarżonych, to w istocie z treści wniosku wynika, że kwestionowana jest bezstronność sędziego, a zatem nie mieści się on w ramach art. 26 § 2 u.SN. Sąd Najwyższy jest właściwy do rozpoznania powyższych wniosków wyłącznie odnośnie do zarzutów braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego, a o tym czy wniosek podlega rozpoznawaniu

przez Sąd Najwyższy na podstawie art. 26 § 2 u.SN decyduje treść wniosku, w tym w szczególności jego uzasadnienie.

Tylko wniosek o wyłączenie sędziego albo o oznaczenie sądu zawierający zarzut braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego, ale inny niż związany z kwestionowaniem statusu sędziego lub jego *votum*, może zostać rozpoznany merytorycznie.

Wobec braku we wniosku zarzutów braku niezawisłości sędziego lub braku niezależności sądu, w świetle art. 430 § 1 i art. 429 § 1 k.p.k., biorąc pod uwagę art. 26 § 2 u.SN, wniosek obrońcy oskarżonych należało pozostawić bez rozpoznania.